Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ ЗА 2015 РІК

Вступ.

Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації "Комітет виборців України" - неурядова незалежна неприбуткова громадська організація – регіональний лідер в сфері захисту та просування прав людини і демократизації.

Організація створена у 1997 році, як юридична особа зареєстрована у 2004 році. Організація має статус обласного відділення Всеукраїнської громадської організації „Комітет виборців України", яку засновано в 1994 році як незалежну позапартійну організацію з всеукраїнським статусом. Незважаючи на формальний статус обласного відділення, організація повністю самодостатня, незалежна в управлінні, має самостійний стратегічний план розвитку та фінансову стійкість.

Місія організації - бути ініціатором і активним учасником позитивних змін в Україні, сприяючи проведенню чесних виборів, демократизації органів влади, утвердженню і захисту прав людини і розвитку інститутів громадянського суспільства. У своїй діяльності ми спираємося на наші цінності: незалежність; об'єктивність; професіоналізм; публічність; толерантність і повага до прав людини; командність та партнерство; прагнення до змін та розвитку.

Ключові напрямки діяльності організації: 1) Сприяння чесним і прозорим виборам; 2) Сприяння розвитку демократичних інститутів; 3) Захист і просування прав людини. Посилення правових можливостей населення і громад.

Успішному здійсненню діяльності організації допомагають наші ключові компетенції: медійність; здатність створювати ексклюзивні продукти; гнучкість і мобільність в ситуації змін; лідерство думок в ключових напрямках діяльності для об'єктів впливу; професіоналізм співробітників; незалежний статус організації, що дозволяє приймати самостійні рішення і здійснювати дії; репутаційний капітал; успішний досвід здійснення проектів на локальному, регіональному та національному рівні; налагоджені відносини і партнерство зі стейкхолдерами; представництво мережевих національних асоціацій (УГСПЛ, Опора, Мережа Громадського ініціатив, Мережа правового розвитку тощо); здатність залучати ресурси з різних джерел і успішна грантова історія.

Структура організації. Вищим керівним органом організації є Загальні збори. В період між Загальними зборами вищим органом управління організації є Правління, яке уповноважене вживати всіх необхідних заходів з метою реалізації мети та завдань організації. На сьогодні Правління складається з 5-ти осіб: голова організації Бойко А. М., Бондаренко Н.О, Бринош І. В., О., Матвієнко А.О, Католик Я. Б. В складі організації на постійній основі діє прес-служба, юридичний відділ, редакція газети "ІзбірКом" та інформаційних інтернет-ресурсів, бухгалтерська служба. За розвиток програмних напрямів відповідають відповідні Програми. В 2015 році організація розпочала процес організаційного розвитку з наступним введенням посади Виконавчого директора, Стратегічного комітету. Актив організації налічує більше 20 осіб, в середньому близько 10-15 співробітників з повною чи частковою зайнятістю, щонайменше 20 волонтерів (в окремих ініціативах кількість співробітників з частковою зайнятістю та волонтерів досягає 250-300 осіб). Організація має офісне приміщення на умовах пільгової оренди, необхідну офісну техніку. Орендна плата сплачується за спеціальною пільгою 1 грн. в рік, котра запроваджена Одеською міською радою для громадських організацій.

Напрям 1. Сприяння чесним і прозорим виборам.

1.1. Спостереження за місцевими виборами в Одеській області.

З метою забезпечення громадського контролю за учасниками виборчого процесу та сприяння прозорості виборчої кампанії на всіх її етапах, виявлення та попередження фактів порушення виборчого законодавства під час агітаційного та організаційного періоду виборчої кампанії, проведення голосування та підрахунку голосів під час місцевих виборів 2015 року здійснювалось комплексне спостереження за перебігом виборчих процесів в Одеській області.

Довготермінові спостерігачі організації та ГМ ОПОРА здійснювали спостереження за агітаційними кампаніями кандидатів, роботою виборчих комісій, висвітленням перебігу виборчих процесів з боку ЗМІ, а також фіксували та намагались протидіяти порушенням виборчого законодавства з боку суб'єктів виборчого процесу.

Окрім того, в рамках спостереження було здійснено чи не єдиний в Україні моніторинг стану готовності виборчих дільниць до дня голосування, в рамках якого було перевірено 25 % виборчих дільниць в усій області, а також 43% виборчих дільниць в м. Одеса. А в м. Одеса організація в рамках ініціативи ГМ ОПОРА реалізувала паралельний підрахунок голосів виборів, задля чого спостерігачі були розміщені абсолютно на всіх 362 виборчих дільницях міста.

Результати спостереження періодично зводились в аналітичних звітах, які презентувались на прес-конференціях в м. Одеса, а також ставали основою для видання спеціальних випусків газети «Ізбірком», а також власних унікальних матеріалів на сайті «Ізбірком».

В рамках організації та здійснення спостереження за виборчими процесами в Одеській області діяло 12 довготермінових спостерігачів (з початку виборчого процесу), 44 середньострокових спостерігачів – які розпочали спостереження зі старту роботи виборчих дільниць, а також більше 400 спостерігачів здійснювало спостереження за голосуванням та підрахунком голосів (а пройшли навчання більше 800 претендентів)

За результатами спостереження було підготовлено та розповсюджено 12 аналітичних звітів та зрізів, що ставали джерелом об'єктивної та неупередженої інформації про перебіг виборчого процесі для ЗМІ регіону, національних ЗМІ, а, відповідно, і широкого кола виборців про перебіг виборчого процесу.

Перевірка готовності дільниць до дня виборів в м. Одеса, виявила чисельну кількість дільниць, які не працювали для виборців в відведений законом час, призвела до активізації дій міської ТВК щодо відслідковування та вирішення виявленої проблеми.

Знову ж таки, в Одесі, враховуючи високий рівень конфліктності при встановленні результатів виборів Одеського міського голови, наша організація залишилась чи не єдиним суб'єктом, який відслідковував хід всіх судових засідань, пов'язаних з результатами виборів в Одесі, а також неупереджено в он-лайн режимі інформував про їх хід, та давав їм неупереджену експертну оцінку.

Завдяки пильності наших спостерігачів, вдалось виявити грубу помилку Одеської міської виборчої комісії в протоколи про результати виборів щодо кількості виборців, внесених до списку виборців. Помилка виправлялась ТВК вже після першої сесії новообраної міської ради. Проте ніхто з суб'єктів

виборчого процесу, на жаль не скористався можливістю оскарження в цьому випадку. Тим не менш, в разі невиправлення такої помилки, легітимність виборів Одеського міського голови могла залишитись під питанням. А про резонансність події додатково свідчить гучна реакція медійного середовища, й навіть керівник Служби розпорядника Державного реєстру виборців.

Намагаючись протидіяти порушенням виборчого законодавства, наші спостерігачі, стаючи їх свідками в сукупності більше 20 разів заявили про такі в правоохоронні органи. Повідомлення нашої організації про порушення опрацьовувались правоохоронцями: з 188 порушень, взятими в роботи правоохоронцями, 52 були зафіксовані нашої організацією, а на 41 порушення, зафіксоване в рамках нашого спостереження ГУМВС в Одеській області рекомендувало відреагувати територіальним виборчим комісіям.

А організація паралельного підрахунку голосів на виборчих в м. Одеса, дозволила говорити про попередні результати виборів в місті ще до оголошення результатів міською ТВК, а також робити обґрунтовані висновки щодо системності порушень на виборчих дільницях, а також можливості їх впливу на результати виборів.

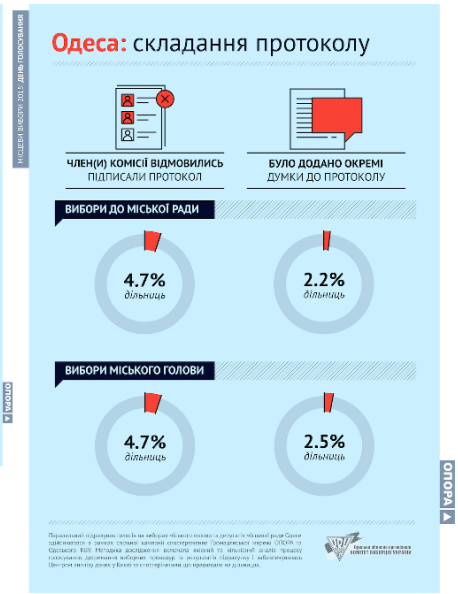

1.2. «Підкуп Стоп».

Враховуючи попередній досвід спостереження за виборчими процесами, в Одеській область підкуп виборців був одним із найбільш поширених порушень. Тому, з метою всебічної протидії цьому явищу під час місцевих виборів 2015 року ми провели масштабну кампанію по протидії підкупу виборців.

Кампанія включала інформаційно-просвітницький компонент для виборців задля формування негативного ставлення до такого явища, а також активну фіксацію діяльності кандидатів та партій з ознаками підкупу виборців.

Інформаційно-просвітницька кампанія включала створення та розповсюдження двох буклетів та відеороликів, які пояснювали, що таке підкуп виборців, а також як йому протидіяти. А в рамках фіксації порушень, було запущено «мапу порушень» на інформаційному ресурсі «Ізбірком», порушення на яку могли додавати будь-які виборці та, власне, спостерігачі організації. Також з початку виборчою кампанії була здійснена спроба встановити взаємодію з правоохоронними органами по спільному реагуванню на повідомлення про можливі факти підкупу виборців.

Мапа порушень дозволила зібрати детальну та верифіковану інформацію про 338 порушень, з яких 137 – порушення з ознаками підкупу виборців. 4 інтернет-видання розмістили на своїх сайтах банер нашої мапи порушень. Відео-ролики про протидію підкупу виборців на безоплатній основі транслювались на 6 одеських кабельних та ефірних телеканалах (включаючи обласну телерадіокомпанію), географія яких охоплювала практично всю Одеську область. Кожен телеканал транслював ролики не менше ніж 6 разів на добу, включаючи прайм-тайм. Загалом, ролики транслювались не менш, ніж протягом 700 хвилин ефірного часу. Також наш відео-ролік по протидії підкупу виборців було розміщено на офіційному сайті обласного управління МВС. Таким чином, нашою інформаційно-просвітницькою кампанію було охоплено дуже широке коло виборців.

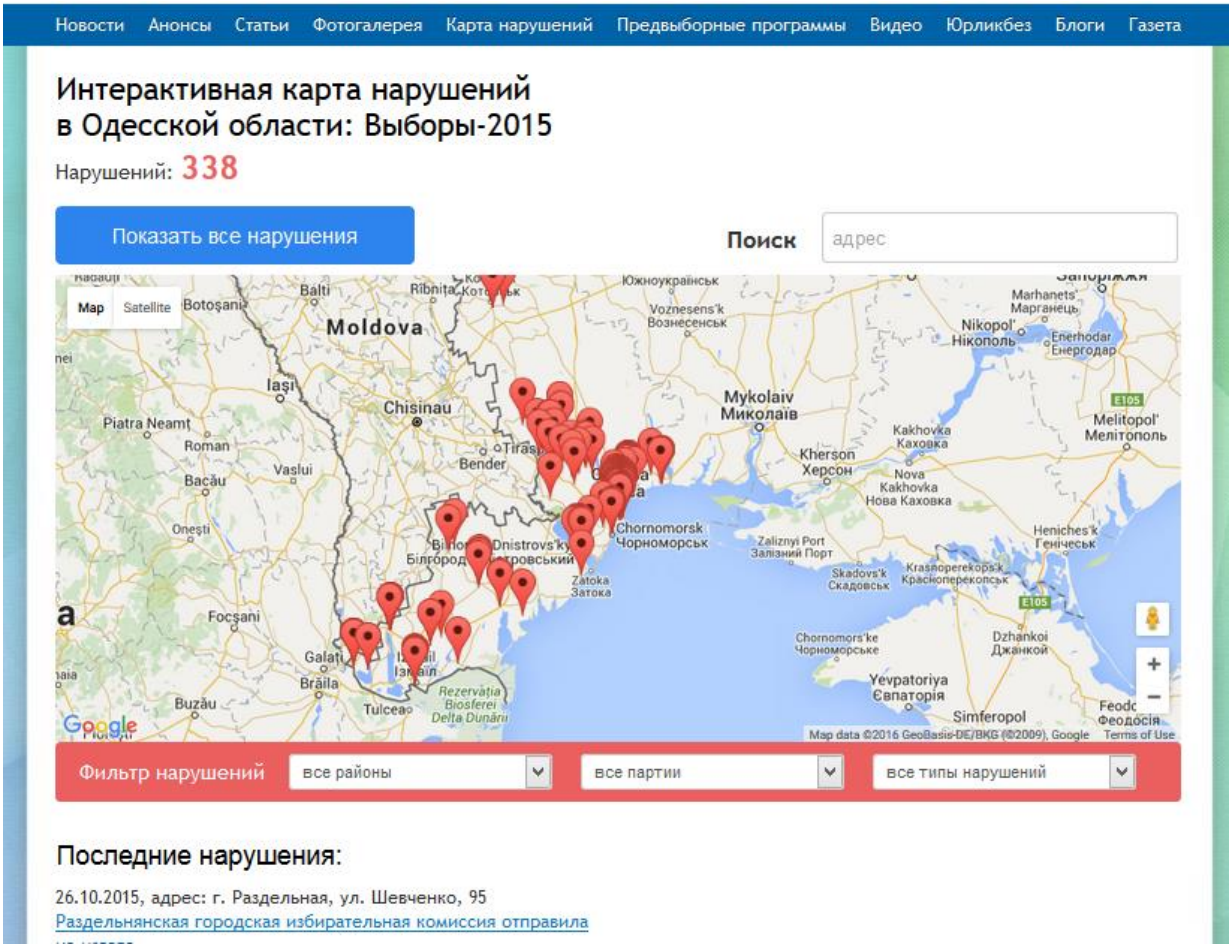

1.3. «Молодь проти гречки».

Ініціатива «Молодь проти гречки» була направлена на підвищення активності, свідомості і виборчої культури молодих виборців та посилення їх впливу на проведення чесних демократичних місцевих виборів 2015 року та подальші громадсько-політичні події в країні. Вислів “гречка” застосовувався як збірний образ відкритого чи прихованого підкупу виборців та всілякої дискредитації виборчого права.

Для ініціативи було спеціально розроблено бренд-бук у вигляді умовного кандидата з «головою-гречкою». На основі такої концепції було підготовлено 5 видів друкованої та брендованої продукції загальним тиражем більше 20 тис. примірників, які була поширені серед молоді під час вуличних акцій. Дуже ефективними стали два розроблені постери з різними ключовими повідомленнями для молоді, які «розійшлися» соціальними мережами по всій країні. Ідея протидії підкупу виборців та активізації молоді знайшла значний відгук та підтримку серед молоді. Наприклад, багато молоді взяло на аватарки в соціальних мережах та іншим чином використовувало брендовані продукти ініціативи. Також було підготовлено два мотивуючих відео-ролика, котрі «запущено» як в соціальних мережах, так і в ефірі місцевих телеканалів. В трьох навчальних закладах було апробовано інтерактивний курс з 5 занять під назвою «Школа молодого виборця», який показав значний потенціал та зацікавленість з боку молоді. Окремим сегментом ініціативи було проведення двох конкурсів серед молоді – конкурс коротких відео «Чому я йду голосувати» (краще відео звернення набрало в соціальних мережах більше 1300 «лайків») та фотоконкурс (більше 60 фото переважно

щодо усілякого роду підкупу). Певних успіхів вдалося досягти і у взаємодії з правоохоронних органів з протидії підкупу виборців, подальшого розслідування діяльності кандидатів з ознаками таких порушень, а також по профілактиці, протидії та розслідування інших видів порушень на виборах. Так, з 188 порушень, взятих в роботу правоохоронцями, 52 зафіксовані і передані безпосередньо нашою організацією.

З іншого боку, ініціатива показала, що працювати над питаннями виборчої культури молоді потрібно в постійному режимі, маючи стратегічне бачення та завдання. Окремі короткострокові програми можуть бути успішними (такими як ініціатива «Молодь проти гречки»), але вони не здатні забезпечити стійкий результат та незворотні позитивні зміни.

1.4. Паралельний підрахунок витрат на виборчі кампанії.

В рамках ініціативи наша організація разом з IFES вперше в Одеській області відстежувалася прозорість фінансування двох виборчих кампаній: Одеського міського голови, а також Ізмаїльського міського голови. Відстежувались витрати на виборчі кампанії п'яти кандидатів на пост Одеського міського голови (Олександр Боровик, Едуард Гурвіц, Сергій Ківалов, Геннадій Труханов, Світлана Фабрикант), а також трьох кандидатів на посаду міського голови Ізмаїла (Андрій Абрамченко, Іван Папушенко, Дмитро Шідерєв). Моніторингом були охоплені витрати кандидатів на зовнішню рекламу, на рекламу в ЗМІ, витрати на агітаційні заходи, випадки зловживання адміністративним ресурсом, а також діяльність кандидатів, що має ознаки порушень встановленого законодавством порядку фінансування. В кінцевому рахунку, за результатами такого моніторингу на меті було привернення уваги на поточні недосконалості правил, що регулюють фінансування виборчих кампаній, а також вплив на їх подальшу зміну задля виключення можливостей для політичної корупції.

Польові монітори організації щотижнево протягом двох місяців збирали інформацію про витрати на зовнішню рекламу на більш ніж 80 вулицях Одеси та на всіх вулицях Ізмаїлу, відвідали більш, ніж 38 агітаційних заходів кандидатів, під час яких підраховували всі можливі витрати на їх організацію. Медійні монітори щоденно в прайм-тайм відстежували ефіри чотирьох телеканалів, вивчали матеріали, розміщені в 5 газетах. Загалом, медіа-монітори проаналізували 588 годин ефірного часу та 42 випуски газет. А на предмет зловживання адміністративним ресурсом, окрім відвідування публічних заходів та аналізу комунальних ЗМІ, було проаналізовано видатки з бюджетів міста Одеси в рік, в який не проводились вибори, початкову версію бюджету року, на який було призначено місцеві вибори, а також зміни, внесені до бюджету міста, безпосередньо перед початком виборчого процесу.

Висновки моніторингу фінансування виборчих кампаній міста Одеси надали свідчення про те, що існує висока вірогідність, що кандидати не схильні вказувати правдиві відомості про свої витрати в фінансових звітах, фінансують виборчі кампанії поза межами виборчих фондів, використовують підставних осіб для збору коштів для своїх виборчих фондів, а також схильні зловживати різними видами наявних адміністративних ресурсів.

Результати моніторингу фінансування виборчих кампаній, а також вироблені на його основі рекомендації презентувались під час публічних заходів в Одесі, а також на Національному форумі «Наші гроші в політиці», присвяченому поточним проблемам в Україні, пов'язаним з політичними фінансами.

1.5. Підтримка та захист прав журналістів.

В рамках ініціативи, в містах Одесі, Миколаєві та Херсоні було проведено по два тренінги для журналістів та місцевих активістів та теми "Як протистояти мові ворожнечі та інформаційній війні під час виборів", "Реалізація та захист прав журналістів на місцевих виборах 2015 року". Всього пройшло 6 тренінгів, участь в яких прийняв 101 учасник. З метою підвищення поінформованості журналістів та місцевих активістів, було підготовлено та поширено дві пам'ятки – «Пам'ятка журналіста на місцевих виборах 2015 року» (900 примірників та електронний варіант), «Як протистояти «мові ворожнечі» і

інформаційній війні» (1200 примірників, електронний варіант). Юристами організації та залученими партнерами надано правову допомогу 127 журналістам і блогерам (переважно питання щодо порядку проведення агітації, ненадання ЗМІ інформації і недопуск (видалення) з засідань виборчих комісій, фізичне перешкоджання роботі журналістів).

18 грудня 2015 року в м. Херсоні відбувся регіональний круглий стіл на тему: «Виклики для журналістів і ЗМІ в контексті проведення місцевих виборів 2015 року і інформаційної війни». На заході було презентовано результати проведеного моніторингу порушень прав журналістів в ході місцевих виборців 2015 року в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях. Відзначено позитивну тенденцію зменшення порушень прав журналістів. Це сталося, очевидно, внаслідок відсутності жорсткого політичного протистояння, зменшення впливу адміністративного ресурсу, постійного навчання членів виборчих комісій та журналістів. Поступово суб'єкти виборчого процесу починають розуміти і поважати права журналістів. Журналісти стали більш активно і ефективно відстоювати свої порушені професійні права, а також об'єднуватися з метою більш об'єктивного розслідування порушень їх прав, незважаючи на часто полярну редакційну політику. Також необхідно відзначити, що самі виборці стали більш спроможними протистояти інформаційним провокаціям (наприклад, в м. Миколаєві пройшла ціла кампанія, спрямована на викриття кандидатів, які міське бюджетне фінансування на ремонт доріг представляли як свою особисту допомогу).

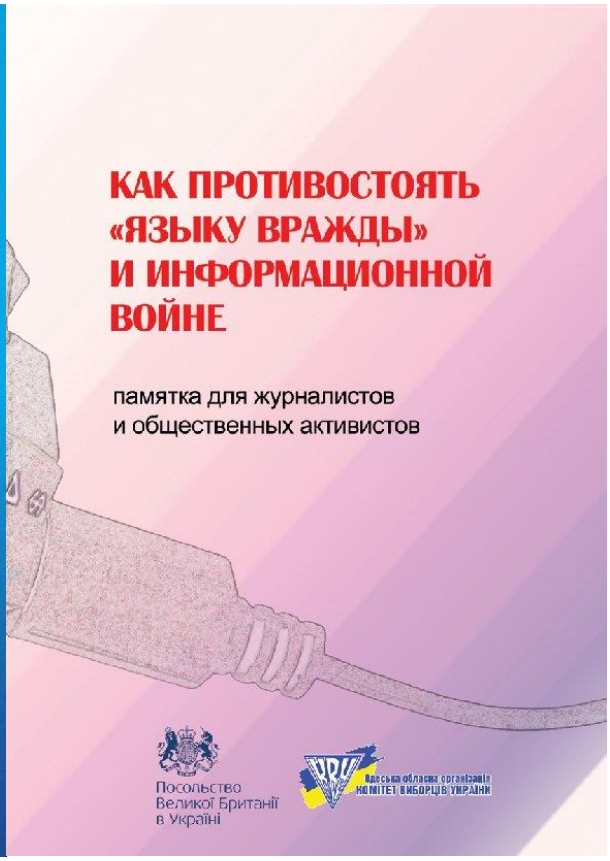

1.6. Навчання членів виборчих комісій.

В рамках ініціативи, в ході місцевих виборів 2015 року було проведено навчання (тренінги) для представників виборчих комісій різного рівня в Одеській, Миколаївській та Херсонській областях. Навчання проводили 26 сертифікованих ЦВК тренерів.

Тренінги для членів ТВК (обласних, міських, районних, районних у містах)

Область	Кількість тренінгів	Кількість учасників тренінгів
Миколаївська	25	337
Одеська	34	473
Херсонська	25	379
Загалом:	**84**	**1189**

Тренінги для членів ТВК (міських, селищних, сільських)

Область	Кількість тренінгів	Кількість учасників тренінгів
Миколаївська	19	620
Одеська	26	1345
Херсонська	18	774
Загалом:	**63**	**2709**

Напрям 2. Сприяння розвитку демократичних інститутів.

2.1. Моніторинг виконання передвиборчих програм.

Ініціатива була направлена на завершення комплексного моніторингу виконання передвиборчих обіцянок політичними партіями, представники яких увійшли до складу Одеської, Котовської, Роздільнянської, Білгород-Дністровської, Ізмаїльської, Ренійської міських рад та Одеської обласної ради та міськими головами (мерами) міст Одеса, Котовськ, Роздільна, Білгород-Дністровський, Ізмаїл та Рені (період листопад 2010 – липень 2015 р.р.). По результатах вказаного моніторингу передбачалось проведення широкого інформування громад зазначених населених пунктів про стан дотримання виборчих обіцянок відповідними осередками політичних партій та мерами, розробка для політичних партій та мерів рекомендацій по написанню передвиборчих програм. Крім цього, ініціатива спрямований також на надання сприяння налагодженню зв'язків між виборцями та депутатами місцевих рад, міськими головами (мерами), політичними партіями та підвищенню їх підзвітності виборцям.

За результатами реалізації ініціативи створено 6 аналітичних звітів про стан виконання передвиборчих програм за всю каденцію місцевими політиками, які були обговорені на круглих

столах з місцевими політиками в Одесі, Ізмаїлі та Роздільній. Виборці отримали інформацію про стан виконання передвиборчих програм за допомогою видання та розповсюдження спеціального випуску газети «Ізбірком», а також розміщення статей на інформаційному інтернет-ресурсі «Ізбірком».

Політичні суб'єкти, в свою чергу, отримали обґрунтовані рекомендації щодо складання передвиборчих програм перед місцевими виборами 2015 року.

Під час виборчої кампанії на сайті «Ізбірком» були зібрані передвиборчі програми кандидатів на посади міських голів, а також політичних партій, що за відсутності з боку останніх ініціативи в обговоренні з громадянами своїх виборчих платформ, допомогло проінформувати виборів, а відповідно й зробити їх вибір більш інформованим.

Реалізація ініціативи мала і практичні результати. Після оголошення результатів нашого моніторингу Одеський міський голова організував звітний захід, під час якого була приділена увага виконанню його передвиборчої програми. А мер міста Ізмаїл після обрання вдруге на цей пост, відреагувавши на наше звернення, міський голова надав план своєї діяльності на наступні п'ять років, при цьому пройшовши попередню каденцію взагалі без передвиборчої програми чи плану дій після обрання.

2.2. Моніторинг діяльності народних депутатів Одеської області.

Ініціатива спрямована на підвищення поінформованості виборців щодо діяльності народних депутатів, які представляють Одеську область. В рамках активності здійснювався моніторинг діяльності народних депутатів в парламенті, активність народних депутатів по налагодженню зв'язків з виборцями як за допомогою традиційних методів, так і за допомогою новітніх способів комунікації, використовуючи можливості глобальної мережі Інтернет, а також виконання народними депутатами області своїх передвиборчих програм. Загалом моніторингом охоплено 16 парламентів.

Додатково, діяльність трьох народних депутатів Одеської області була об'єктом всеукраїнської кампанії Громадянської мережі ОПОРА по налагодженню взаємозв'язків між парламентарями та виборцями «Громадський консультант». В рамках такої активності нашою організацією здійснювались додаткові заходи щодо налагодження більш щільної взаємодії народних депутатів зі своїми виборцями. Зокрема, крім моніторингу діяльності народних депутатів, у виборчих округах № 135, 139 і 143 організовано по 2 зустрічі з виборцями даних округів (публічні дискусії) з обговорення

їх актуальних проблем, які потребують вирішення на рівні парламенту. Надавалась допомога виборцям в підготовці звернень до народних депутатів. Парламентська та позапарламентська діяльність народних депутатів активно висвітлювалась в інтернет-виданні Ізбірком.

В рамках реалізації ініціативи проведено 3 прес-конференції на яких презентувались узагальнені в результати діяльності народних депутатів області. Таким чином широке коло виборців було забезпечено об'єктивною та неупередженою інформацією про діяльність своїх представників.

А завдяки більш щільній взаємодії з народними депутатами в рамках реалізації ініціативи «Громадський консультант» вдалось посприяти організації публічних річних звітів двох народних депутатів

2.3. Індекс публічності.

В 2015 році вже втрете ми приймали участь у всеукраїнській ініціативі з оцінювання рівня «публічності» муніципалітетів «Індекс публічності», започаткованій львівської командою ГМ ОПОРА. В черговий раз було виміряно рівень публічності Одеської міської ради по більше, ніж двомстам показникам, які характеризують рівень відкритості, прозорості та підзвітності Одеської міської ради, виконавчого комітету та Одеського міського голови. Завдяки систематичній роботі в даному напрямку вдається досягати позитивних результатів, що наочно демонструється порівнянням показників «індексу» в 2015 році з показниками «індексу» в 2014 і в 2013 році. З результатами вимірювання «Індексу публічності» в Одеській міській раді можна ознайомитися за посиланням. В 2013 році сукупний «індекс публічності» одеського муніципалітету дорівнював 50% (низький рівень), а за результатами 2015 – вже 57% (задовільний рівень). В практичному вимірі одесити отримали можливість дізнаватись отримувати набагато більше інформації про діяльність міської ради, в тому числі і відвідувати її відкриті засідання, включаючи засідання постійних депутатських комісій.

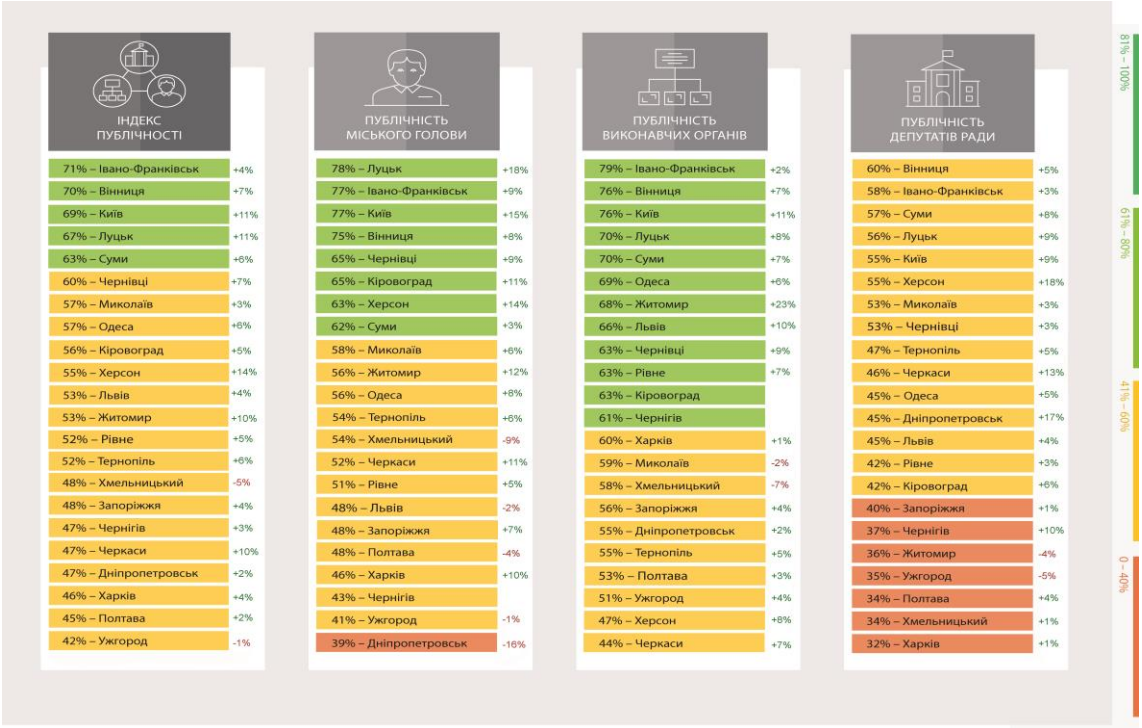

2.4. «Атестація» місцевих депутатів.

З метою забезпечення виборців об’єктивною та неупередженою інформацією про персональні результати діяльності за п’ять років каденції Одеської міської ради всіх 120 депутатів, наша організація на запит з боку активної громадськості та журналістів в об’єктивному персональному оцінюванні кожного депутата міської ради, започаткувала «Атестацію» місцевих депутатів.

Депутати Одеської міської ради оцінювалися за допомогою двох інструментів: встановлення персональної оцінки кожного депутата по строго заданому набору критеріїв відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності (за кожним критерієм кожен депутат міг отримати від 0 до 5 балів, де п'ять максимум, а потім встановлювалася середня оцінка роботи депутата за п'ятибальною шкалою), а також експертної оцінки, в рамках якої широке коло експертів оцінило діяльність кожного депутата

за шкалою від 1 до 5, керуючись власними, на їх погляд, найбільш значимими критеріями. В якості експертів виступило 35 відомих громадських діячів, редакторів місцевих ЗМІ та науковців.

Завдяки проведенню і оцінювання депутатів аналітиками організації за єдиним набору критеріїв, а також окремо експертами, вдалося досягти додаткового ефекту: продемонструвати оцінку тих сторін діяльності депутатів, які не може бути оцінена за строго визначеними критеріями (наприклад, питання неетичної поведінки народних обранців).

Загалом персональну оцінку отримало 120 депутатів Одеської міської ради VI скликання, а також 50 депутатів Ізмаїльської міської ради VI скликання.

Результати презентували на прес-конференції напередодні старту виборчих кампаній кандидатів в депутати міських рад нового скликання. Таким чином, вдалось проінформувати широке коло виборців щодо діяльності потенційних кандидатів протягом попередніх п’яти років, а отже й допомогло зробити вибір громадян більш усвідомленим та поінформованим щодо кандидатів, які вже були депутатами.

Окрім того, успішність реалізації ініціативи стала основою для започаткування нової серії «атестацій» депутатів вже новообраних рад (Одеської обласної, Одеської міської, Ізмаїльської, Ренійської, Татарбунарської, Білгород-Дністровської, Роздільнянської та Котовської міських рад), а в рамках проведення «атестації» буде відбуватись постійне інформування виборців про діяльність новообраних депутатів.

2.5. Координація руху «ЧЕСНО» і Одеській області.

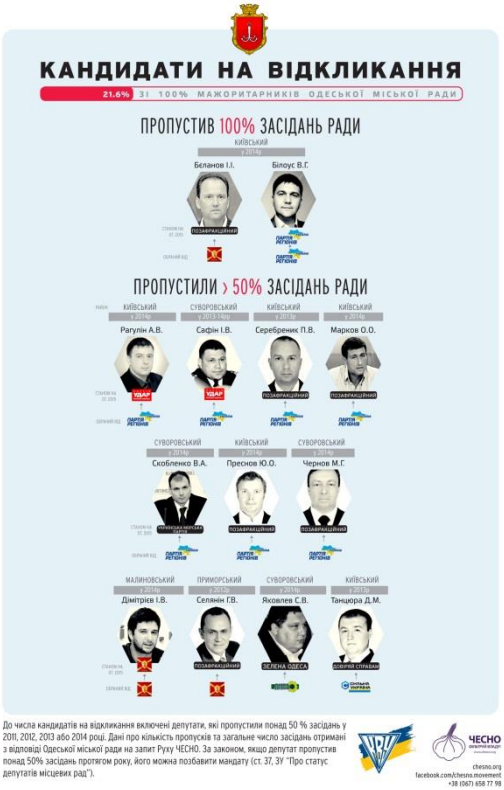

Наша організація координувала громадську кампанію руху «ЧЕСНО» «Чесна весна – відповідальна осінь», що стало додатковим елементом в діяльності нашої організації по актуалізації та поширенню інформації що діяльності місцевих рад напередодні місцевих виборів.

В рамках участі в русі, ми додатково, в тому числі і на національному рівні, змогли привертати увагу до «прогульників» серед депутатів Одеської міської та обласної ради, до активності з боку депутатів в відстоюванні інтересів свої виборців за допомогою використання інструменту депутатських запитів, до «політичних траєкторій» кандидатів (історії обрання від різних політичних сил).

2.6. Ініціатива «За прозорі місцеві бюджети!».

Для участі в ініціативі було відібрано 20 регіональних НУО та ЗМІ (в коаліції) з 18 областей України. З відібраних коаліцій - 13 коаліцій представляли міста-обласні центри, а 7 - малі міста. Після установчої зустрічі, було створено Всеукраїнське партнерство «За прозорі місцеві бюджети!». В рамках внутрішнього конкурсу, серед учасників партнерства для подальшого фінансування було відібрано 15 локальних проектів в сфері місцевих бюджетів із загальним бюджетом в 51000 євро. Реалізація локальних проектів стартувала в травні 2015 року.

В рамках суб-грантів, в 15 локальних громадах проводиться моніторинг рівня доброчесності та прозорості формування і витрачання коштів місцевого бюджету. Виконання локальних проектів координували досвідчені експерти організації та Фундації «Відкрите суспільство». Крім цього, аналогічний моніторинг силами експертів Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України» та Фундації «Відкрите суспільство» проводився в м. Києві та м. Одесі. В рамках реалізації даного напрямку діяльності, експертами Фундації «Відкрите суспільство» була розроблена методологія моніторингу рівня доброчесності та прозорості формування і витрачання коштів місцевих бюджетів. Використана методика (ІНДЕКС ПУД) налічує 173 критерії, які розділені на три групи: ПРОЗОРІСТЬ, УЧАСТЬ, ДОБРОЧЕСНІСТЬ. ПРОЗОРІСТЬ – оцінює стан відкритості та міру доступності соціально-економічних та бюджетних документів на офіційному сайті чи за інформаційним запитом. УЧАСТЬ – оцінює стан та можливість участі громадян у бюджетному процесі, проведення консультацій. ДОБРОЧЕСНІСТЬ – оцінює належне, своєчасне та завчасне інформування та наявність можливостей для легкого сприйняття інформації від органів влади.

Силами експертів організацій-членів Партнерства в грудні 2015 року було проведено бліц-моніторинг процесу прийняття місцевих бюджетів на 2016 рік, результати якого були представлені 28 грудня 2015 року на прес-конференції в Києві.

Було запущено онлайн-платформу, яка стала основним інтернет-ресурсом партнерства і використовується для розміщення всієї інформації про діяльність партнерства, нові методики і практики моніторингу місцевих бюджетів в Україні. Ініціатива активно продовжується у 2016 році. Більш докладно на сайті партнерства «За прозорі місцеві бюджети!» http://probudget.org.ua

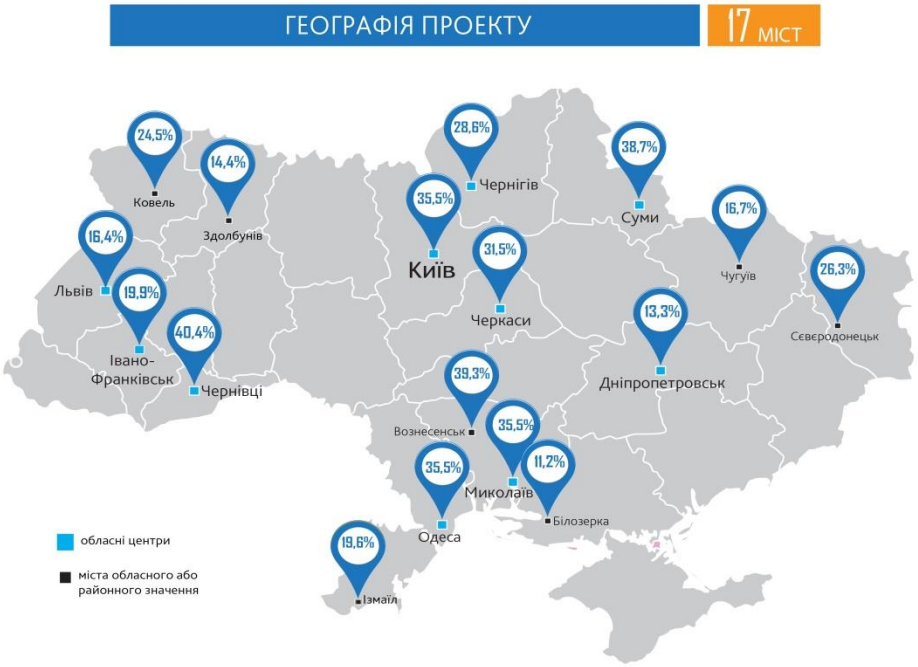

Ці матеріали підготовлено в рамках ініціативи "Громадянське суспільство та ЗМІ — за прозорі місцеві бюджети!", що виконується Одеською обласною організацією "Комітету виборців України", Фундації «Відкрите суспільство» та громадським партнерством "За прозорі місцеві бюджети!" за фінансової підтримки Європейського союзу та Посольства Фінляндії в Україні.

Напрям 3. Захист і просування прав людини. Посилення правових можливостей населення і громад.

3.1. Надання безоплатної правової допомоги в сфері захисту прав людини.

У 2013-2015 роках юридична приймальня Одеської обласної організації Комітету виборців України активно включилася в роботу мережі правових приймалень Української гельсінської спілки з прав людини, що значно посилило її потенціал в сфері захисту прав людини. Протягом 2015 року, в організації безоплатну правову допомогу і захист отримали понад 1300 клієнтів. Крім усних і письмових правових консультацій, які отримали близько 83% клієнтів, в 20% юристами приймальні надано допомогу в підготовці звернень до органів влади та інших організацій, в 15% - підготовка позовних заяв, апеляційних і касаційних скарг та інших судових процесуальних документів. Завдяки ресурсам і підтримки фонду стратегічних справ Української Гельсінської спілки з прав людини, організація має можливість надавати правовий та інформаційний супровід стратегічних справах, пов'язаних з порушенням прав людини. На кінець 2015 року, 16 стратегічних судових справ, пов'язаних з порушенням прав людини в Одеській області, підтримується юристами переважно в міжнародних інстанціях - Європейському суді з прав людини і структурах ООН.

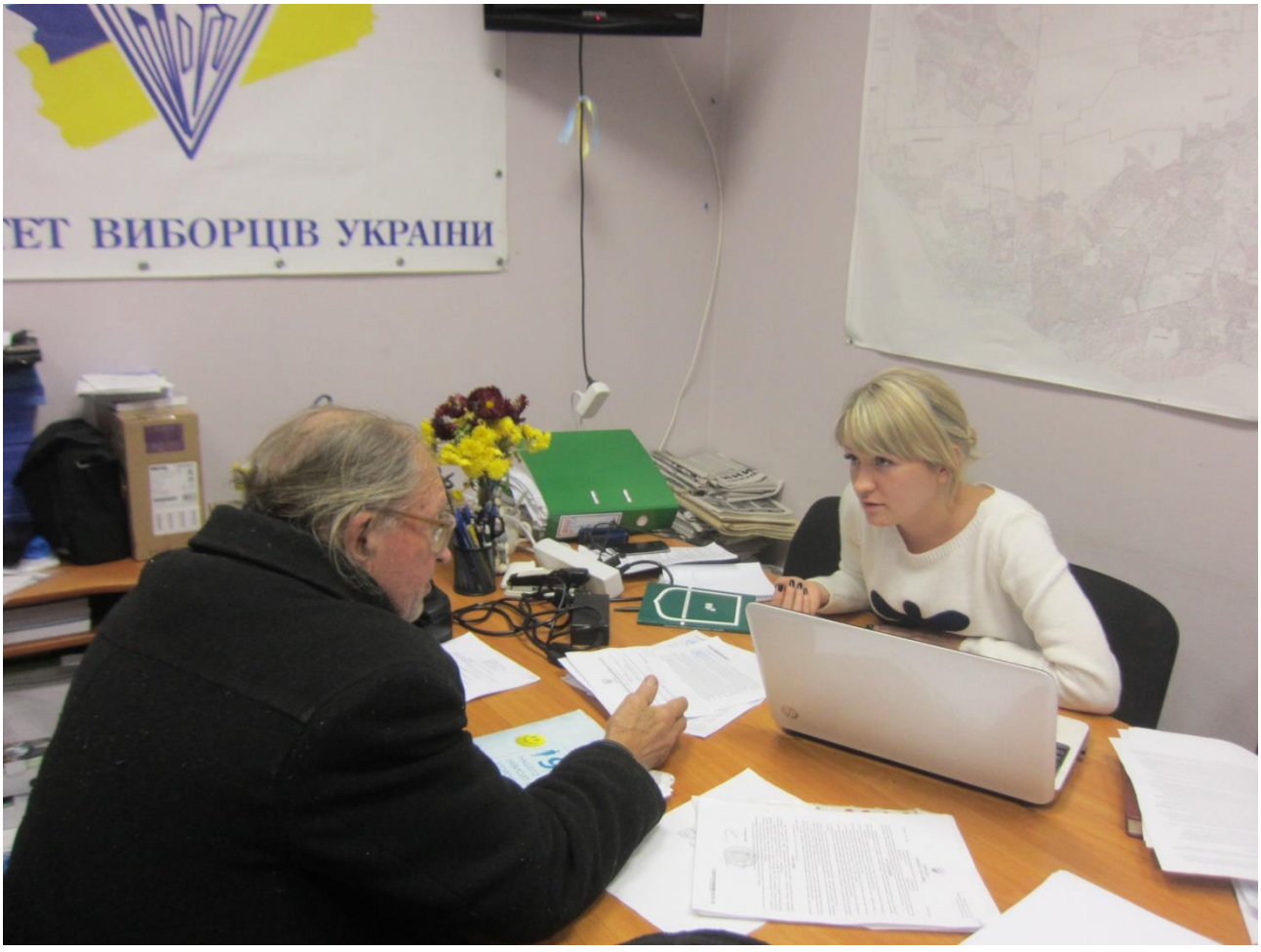

Юристи організації також здійснюють документування порушень прав людини, пов'язаних з конфліктом на Донбасі. Суть ініціативи полягає в тому, щоб зафіксувати будь-які порушення прав на життя, на свободу від катувань, майнових прав тощо. Опитування проводиться за спеціально

розробленими анкетами. Респондентами виступають чотири групи осіб: внутрішньо переміщені особи (ВПО); особи, які перебували в заручниках (полонені); особи, які отримали поранення; рідні і знайомі осіб, які загинули або пропали безвісти.

Активно проводиться і просвіта з прав людини. Наприклад, протягом трьох місяців, з квітня по червень 2015 року, у Котовському медичному училищі для студентів І курсу було проведено спеціальний факультатив «Школа з прав людини для молоді». Всього школу з прав людини пройшло 22 студенти, котрі не лише отримали теоретичні та практичні знання в сфері прав людини, але і стали більш свідомими, відповідальними та толерантними.

3.2. Проведення мандрівного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA.

В Одеській області пройшов XII Мандрівний міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA (з 10 по 20 грудня 2015 року). Протягом цих днів в містах Одесі, Татарбунарах, Котовську, Балті, Ананьєві, Ізмаїлі відбулося понад 40 показів кращих документальних фільмів про права людини, участь в яких взяло понад 1000 глядачів. Нинішній фестиваль став найбільш успішним, як за кількістю показів та інших подій, так і за рівнем зацікавленості глядачів.

Програма мандрівного фестивалю в Одеській області передбачала показ 12 документальних фільмів про права людини зарубіжного виробництва. Основним завданням показів було через можливості і потенціал документального кіно про права людини надихнути і залучити українських громадян до захисту своїх прав і боротьбу за демократичні перетворення в Україні. Крім власне показів документальних фільмів, пройшло більше 15 просвітницьких зустрічей, в ході яких були як дискусії на підняті фільмами теми, так і семінари з роз'ясненнями базових прав людини та можливостей їх захисту. Вхід на всі заходи фестивалю був вільний.

3.3. Надання безоплатної правової допомоги окремим категоріям (в окремих сферах).

3.3.1. Надання правової допомоги ВПО. Протягом 2015 року юристами Одеської обласної організації Комітету виборців України надано безоплатну правову допомогу більше 300 переселенцям з зони проведення АТО та Криму, котрі опинилися на території Одеської області. В рамках цього напрямку ВПО отримують безоплатну правову допомогу щодо ефективного використання та захисту своїх прав та свобод, встановлених діючим законодавством України та міжнародними стандартами. Для підвищення доступності такої допомоги, вона надавалася за місцем компактного проживання ВПО (наприклад, санаторій «Куяльник»), залізничному вокзалі м. Одеси.

3.3.2. Надання правової допомоги з земельних питань. Протягом 2015 року, більше 200 жителів Татарбунарського району Одеської області отримали правову допомогу та захист щодо земельних питань. Така діяльність здійснювалася Одеською організацією Комітету виборців України спільно з Татарбунарським районним управлінням юстиції за підтримки Проекту міжнародної технічної допомоги «Агроінвест в Україні» (USAID). За сприяння юристів організації та співробітників юстиції, залагоджено на досудовій стадії 28 земельних конфліктів (переважно орендних відносин). Значною популярністю серед громадян користувалися групові правові консультації — всього проведено 11 таких тематичних консультацій, участь в яких прийняло 88 осіб.

3.4. Розвиток безоплатної правової допомоги.

3.4.1. Пара-юристи. Для пара-юристів підготовлено брошуру “Правові консультанти в місцевих громадах: навчально-методичний посібник для пара-юристів” (500 примірників, електронний варіант). 27 серпня 2015 року в м. Татарбунари Одеської області, 23 слухача Перших регіональних курсів пара-юристів отримали сертифікати та залучені до надання правових консультацій в громадах. Курс навчання складався з 4-х модулів та тривав два місяці. Учасники мали змогу отримати знання та інформацію як в ході очного навчання, так і завдяки дистанційному спілкуванню та виконанню домашніх завдань. Більшість навчених пара-юристів — це жінки, які працюють в бібліотечній сфері чи в сільських радах. Наразі кращі випускники курсів пара-юристів поступово залучаються для практичної діяльності в сфері надання правової допомоги в правозахисних організаціях, органах юстиції та юридичних компаніях.

3.4.2. Адвокати про-боно. Налагоджено максимально тісну взаємодію та співпрацю з українськими та міжнародними організаціями, які фахово займаються впровадженням pro bono. В першу чергу, це міжнародна організація PILnet's та українська неурядова організація Українська фундація правової допомоги. 14 березня 2015 року в м. Одесі для 20 відібраних адвокатів та юристів відбувся семінар-тренінг з питань стратегічного судового захисту в Європейському суді з прав людини, а також застосування в своїй роботі принципів pro bono. Проведений захід продемонстрував величезну потребу юридичної спільноти в практичних аспектах роботи не лише з Європейським судом з прав людини, але і використання відповідних інструментів ООН. Також більшість правників висловила

зацікавленість у використанні принципів pro bono в своїй повсякденній роботі та інституційному розвитку pro bono в Україні. На базі місцевих центрів надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області для адвокатів та юристів було проведено дві інформаційні сесії щодо застосування в роботі принципів pro bono (39 учасників).

3.4.3. Надання безоплатної правової допомоги в сільській місцевості. Протестовано модель надання безоплатної первинної правової допомоги – на прикладі діяльності Центру з надання первинної правової допомоги в с. Траповка Татарбунарського району Одеської області. Така діяльність продемонструвала значний запит місцевих жителів на отримання фахових правових консультацій саме на безоплатній основі.

3.4.4. Координація та взаємодія в сфері надання безоплатної правової допомоги. Для акумуляції інформації про надавачів безоплатної правової допомоги в Одеській області та інформування жителів регіону про можливості отримання безоплатної правової допомоги, було підготовлено, надруковано та поширено брошуру “Безоплатний правовий сервіс для жителів Одеської області: путівник з безоплатної правової допомоги”. Досягнуто, оформлено та задокументовано готовність та бажання всіх суб’єктів в м. Одесі до співпраці та координації, а також визначено головні напрямки здійснення такої діяльності. Це безпрецедентний результат по відношенню до багатьох інших регіонів, де така координація відсутня або відбувається лише на двохсторонньому рівні. Документальним підтвердженням такого результату стало узгодження та прийняття Меморандуму про співпрацю та координацію в сфері безоплатної правової допомоги в м. Одесі. Меморандум узгоджений представниками основних надавачів безоплатної правової допомоги в м. Одесі та прийнятий на засіданнях круглих столів “Побудова ефективної координації в сфері безоплатної правової допомоги”, які відбулися в м. Одесі 21.08.2015 та 31.08.2015 року. Координація та співпраця в сфері безоплатної

правової допомоги здійснюється на 4-х рівнях: - між надавачами первинної правової допомоги; - між організаціями, що надають безоплатну правову допомогу та організаціями, що надають соціальну та психологічну допомогу; - між надавачами первинної та вторинної правової допомоги; - між надавачами правової допомоги та правозахисними організаціями різних рівнів, в тому числі міжнародного.

3.5. Ініціатива з подолання безгромадянства в Україні.

Протягом 2014-2015 років, за фінансування Європейського Союзу, в прикордонних районах Одеської, Вінницької та Чернівецької областях реалізована ініціатива, направлена на подолання безгромадянства в Україні. Метою ініціативи було скорочення безгромадянства, спричиненого розпадом СРСР та забезпечення доступу осіб без громадянства до прав людини. На початковому етапі діяльності вдалося створити достатньо спроможне неформальне партнерство під назвою «Ініціатива з подолання безгромадянства в Україні», котре на установчій зустрічі в серпні 2014 року об'єднало низку зацікавлених організацій. Метою партнерства є сприяння скороченню в Україні безгромадянства, спричиненого розпадом СРСР (в тому числі через проведення «міграційної амністії»), а також попередження, недопущення та подолання всіх інших форм та видів безгромадянства.

В результаті проведеного протягом 2014-2015 років моніторингу в пілотних районах, вдалося ідентифікувати значні проблеми безгромадянства, котрі описані в моніторинговому звіті «Юридичні привиди: проблеми безгромадянства в Україні, спричинені розпадом Радянського Союзу» (поширений в друкованому та електронному варіанті). Особливий резонанс та вплив справили десять описаних стратегічних історій-кейсів людей, які кожного дня відчувають на собі весь тягар безгромадянства. Підняті звітом проблеми та напрацьовані рекомендації було презентовано і обговорено на трьох регіональних круглих столах в містах Чернівці (вересень 2015 року), Вінниці та Одесі (грудень 2015 року).

Великий інформаційний резонанс та вплив мали проведені в агентстві "Укрінформ" (м. Київ) 28 грудня 2015 року спільно з Центром інформації про права людини в місті Києві два публічних заходи - прес-конференція "Люди-невидимки: чому сотні сімей з радянських часів живуть в Україні без громадянства та без документів" та круглий стіл "Проблеми безгромадянства в Україні: як повернути до життя юридичних привидів?". Загалом, протягом діяльності ініціативи, в місцевих та національних засобах масової інформації з'явилося більше 350 публікацій, в тому числі низка журналістських розслідувань. Таким чином, проблеми безгромадянства, спричинені розпадом Радянського Союзу не лише були ідентифіковані, але і вийшли з багаторічного забуття та стали публічними, отримали значний інформаційний резонанс та суспільний запит на ефективне вирішення.

Проведення 12 семінарів та поширення практичного посібника «Особи без громадянства: міжнародні документи та стандарти» не лише підвищило професійний рівень та обізнаність місцевих чиновників, але і спонукало їх до здійснення легалізації недокументованих осіб без громадянства. Значна робота проведена і для підвищення обізнаності, правової культури, спроможності захищати свої права, а також мотивації осіб без громадянства до офіційної легалізації в Україні. З цією метою було поширено 5000 флаєрів з інформацією про надання правової допомоги, 3000 практичних пам'яток «20 актуальних питань про безгромадянство», встановлено 450 інформаційних стендів «Подолаємо безгромадянство разом». 1500 мотивуючих плакатів мали заклик «Якщо хочеш майбутнє для себе та своїх дітей — легалізуй своє перебування в Україні». В основу плаката покладена історія сім'ї Мунтян з Одещини. Після 16 років поневірянь, переселенка з Молдови та її 6 дітей легалізувалися в Україні. Отримання офіційного статусу «особи без громадянства» та оформлення для дітей свідоцтв про народження врятувало усіх від злиднів і безправ'я. Підготовлений 5-хвилинний відеоролик «Голоси невидимих» демонструє реальний стан осіб без громадянства та обмеження їх прав, готовність і бажання осіб без громадянства до легалізації свого статусу в Україні, а також конкретні переваги і вигоди офіційної легалізації.

Протягом другої половини 2015 року під тиском міжнародних організацій та необхідної підтримки громадськості всередині країни, було прийнято низку законодавчих змін, котрі у випадку їх практичного впровадження здатні забезпечити досягнення мети кампанії та суттєво наблизити Україну до міжнародних стандартів. 25 серпня 2015 року на сайті Президента України було опубліковано Указ №501/2015 "Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини". Серед стратегічних напрямків Національної стратегії у сфері прав людини багато уваги приділено й проблемі захисту прав осіб без громадянства. З метою імплементації положень Національного плану у сфері прав людини, 23 листопада 2015 року Кабінет Міністрів України оприлюднив План дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року. Запропоновані та успішно адвокатовані дії, які відображені в цьому плані, можуть мати дуже позитивний ефект та насправді вплинути на систематичне порушення базових прав осіб без громадянства в Україні. Крім того, Державною міграційною службою розроблено Проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" з метою створення процедури визначення статусу особи без громадянства.

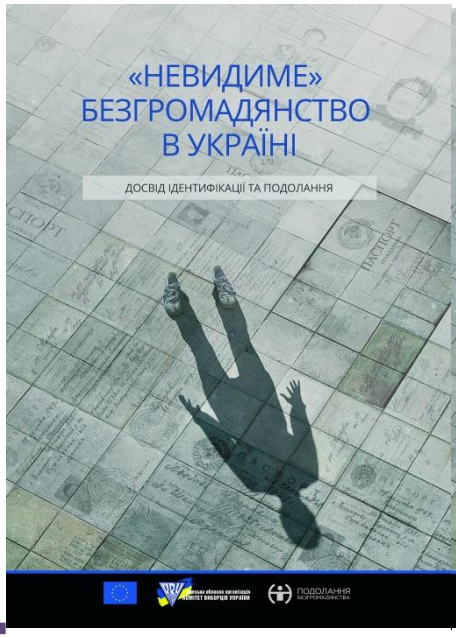

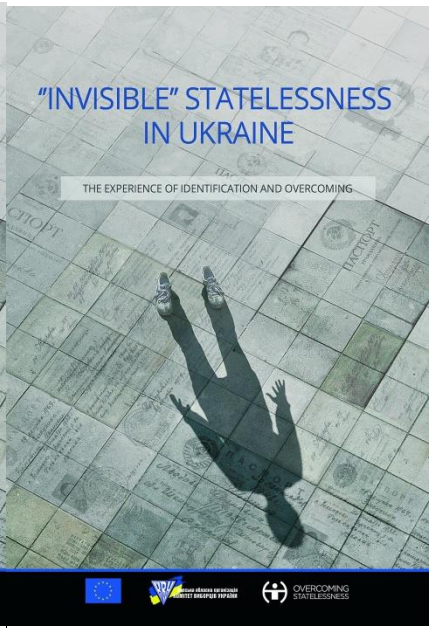

Медіа-звіт.

Організація має декілька власних потужних медіа-ресурсів. За 2015 рік організація випустила 12 номерів (7 випусків) власної газети «ІзбірКом» загальним обсягом 192 полоси і тиражем 80 000 примірників

У 2015 році оновлена редакція сайту організації izbirkom.org.ua і розпочато реконструкцію сайту. Запущені сторінки в соціальних мережах: facebook, вконтакте, twitter, google +. Сайт підключений до рейтингу Бігміру (в тиждень виборів сайт став 183 серед українських ЗМІ), неодноразово потрапляв у топ одеських ЗМІ (27.10 - 56 місце).

За рік на сайті опубліковано 3 971 матеріал:

- більше 3 500 новин;

- більше 250 анонсів;

- всі (47) випуски газети «ІзбірКом»;

- 64 відео, 35 юридичних консультацій, 40 статей;

- запущений формат подкастів (вийшло 16 випусків);

- сформована постійна аудиторія розділу блогів - 15 постійних авторів, які опублікували 27 блогів;

Основні показники сайту (Google Analytics):

- перегляди - 251 589

- сеанси - 104 753

- користувачі - 63 005

28 ИЗБИРКОМ: ВЛАСТЬ ПОД КОНТРОЛЕМ ИЗБИРАТЕЛЕЙ

Нові правила: як стати нотаріусом в Україні?

Вместо помощи уголовный приговор: история многодетной матери без гражданства

ИЗБИРКОМ: ВЛАСТЬ ПОД КОНТРОЛЕМ ИЗБИРАТЕЛЕЙ 29

Виїздні прийоми на Півночі Одещини підтвердили проблеми безгромадянства, спричиненого розпадом Радянського Союзу

Фінансовий звіт.

Донор	Приход, грн.	Расход, грн
Фонд СХІДНА ЄВРОПА	81350,00	0
МФ " Відродження "	279780	247880
Представництво ООН в Україні	262602,00	67660
Посольство Фінляндії в Україні	89474,72	461968,84
УГСПЛ	380241,9	375241,9
Посольство Королівства Нідерландів	85539,00	360721,22
Фізичні особи	292800,00	40914,04
Міжнародна фундація виборчих систем	2470705,45	2449721,63
NED	1442808,07	1277023,99
Представництво Європейської комісії в Україні	433993,41	2212976,85
Всього	**5819294,55**	**7494108,47**

Контакти.

Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації

"Комітет виборців України"

Юридична та фактична адреса:

65091, м. Одеса, вул. Садиковська, 25

Поштова адреса: 65023, м. Одеса, а/с 209

Телефон, факс: (048)7164018, 7164683

Електронна пошта: odesakvu@ukr.net

Веб-сайт: http://izbirkom.org.ua